

6. Постанова Верховної Ради України від 22 лютого 2014 року «Про самоусунення Президента України від виконання конституційних повноважень та призначення позачергових виборів Президента України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 11, ст. 158). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/757-18>

7. Постанова Верховної Ради України від 13 березня 2014 року Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 16, ст.584). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/874-18>

8. Постанова Верховної Ради України від 27 січня 2015 року Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 10, ст.68). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/129-19>

9. Поточний стан українсько-російських відносин // Національна безпека і оборона. 2014. № 5-6 (148-149). [Електронний ресурс] – Режим доступу http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NDS_148-149.pdf

10. Російсько-український конфлікт: стан, наслідки, перспективи розвитку подій // Національна безпека і оборона. 2014. № 5-6 (148-149). [Електронний ресурс] – Режим доступу http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NDS_148-149.pdf

11. Україна – ЄС // Zaxid.net [Електронний ресурс] – Режим доступу https://zaxid.net/posli_yes_shvalili_bezvizoviy_rezhim_dlya_ukrayini_n1424305.

Прокоп Маряна

кандидат політичних наук,

Університет Яна Кохановського в Кієвцях

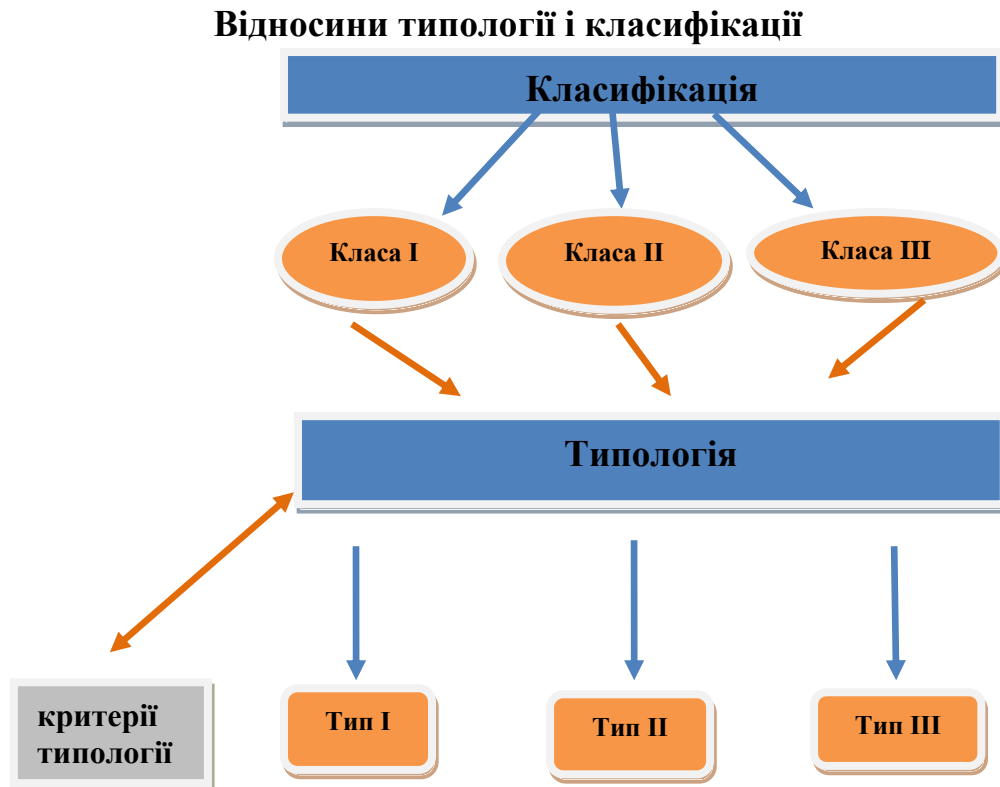
ТИПОЛОГІЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ПОНЯТЬ В ПОЛІТИЧНИХ НАУКАХ

На вступі варто відзначити, що поняття типологія і класифікація не належить розглядати як ідентичні терміни. Томаш Жепіньські зазначає, що серед науковців відносини типології і класифікації презентують різні підходи[1]. Деякі вчені вважають, що типологія не повинна відповідати суворим рамкам, необхідним для створення класифікації [2]. Проте інші відзначають, що те, що їх відрізняє це впорядкований характер типологічних понять, яких не мають поняття класифікації [3; 4; 5]. Саме тому метою доповіді є презентація схемату який можемо застосувати при будові і типології і класифікації понять в політичних науках.

Класифікація припускає зарахування аналізованих об'єктів до відповідних клас, на основі характеристики цих об'єктів. Розподіл об'єктів відбувається на основі спільних критеріїв, що утворює схеми класифікації, яка дозволяє розділити класи. Часто використовується, і в той же час, найпростіша схема класифікації – дихотомія, яка передбачає розмежування за класом тих, які мають ознаки і тих, хто не має даних ознак, наприклад – суспільство, можна згрупувати до тих, хто має 18 років і тих, хто ще не досягли цього віку (вважається їх неповнолітніми) [6, с. 158].

Типологія, у свою чергу, збирає об'єкти у групи (типи), на основі однієї або групи характеристик. Розподіл типологічний є більш гнучким, ніж класифікації, тому що він не мусить відповідати вимогам вичерпальності і роздільності, деякі елементи можуть показати характеристики змішаних і не можна їх однозначно вписати до вказаного типу [7; 8; 9].

Зважаючи на вище сказане, можна створити власний схемат для створення типологічної класифікації понять в політичних науках. На початок потрібно зоосередитись над тим, які поняття потрібно згрупувати в типи/класи.

Віктор Шевчак вважає що створюючи лічбові шкали (приймаємо що типологія це нелічбова шкала) головним завданням є концептуалізація, тобто віднайти даний показник в теорії (включає в себе операціоналізацію змінних і утворення набору атрибутів, які становлять про трафність даної шкали) [10; 11]. В випадку типології, набагато важливішим є зробити опис кожного з явищ – теоретична концептуалізація і операціоналізація теоретична категорії. Таким чином, створення типології повинно розпочатись від аналізу характеристик явища, що визначається як набір атрибутів.

На дригому етапі створення лічбових шкал потрібно визначити показники для прийнятих атрибутів. У випадку типології потрібно отримані атрибути встановити, перетворюючи їх в діагностичні атрибути, а саме критерії, на підставі яких будуть групуватись типи. Цей процес включає вибір діагностичних ознак, вибір спільних характеристик для даного явища і установа їх залежності.

Останній етап для створення шкали лічбових вимірювань включає сполучення отриманих результатів в синтетичні показники, встановивши правила для агрегації і інтерпретації результатів. Для типології третій етап

передбачає групування отриманих характеристик (перший етап) на основі критеріїв (другий етап). Для типології потрібно також застосувати четвертий етап, який включає в себе перевірки правильності типології, тобто її цілісність і точність. Загалом точність означає, що створений нами інструмент міряє докладно те, що потрібно було визначити і то, дане вимірювання не має помилок [12]. Варто звернути увагу на той факт, що немає інструменту абсолютно точного, оскільки не є можливим, щоб усунути всі фактори, які спотворюють точність вимірювань.

Другий індикатор, який використовується для перевірки типології це її цілісність, що означає докладність вимірювання і то чи вимірювання є без випадкових помилок. Беручи до уваги процес перевірки створеної типології, пропонується застосувати аналіз точності конструкції, який передбачає перевірку чи складові частини типології (типи) містяться в теорії дослідження. У свою чергу, перевірка точності типології означає зіставлення показників (атрибутів) конкретних типів з загальними показниками явищ, яких стосується типологія. Індикатори типів повинні бути сумісним атрибутами явища. Це дає змогу перевірити, чи типи містяться в рамках досліджуваного явища, тобто чи є вони докладні [13].

Презентація теоретичного аспекту типології і зіставлення отриманих результатів з процесом проектування вимірювальних шкал дозволили виділити етапи конструкції типології (схеми конструкції типології). Цей процес доведено до чотирьох етапів. Перший пов'язаний з процесом операціоналізації поняття яке є в основі типології і його концептуалізації (етап пояснення). Другий етап обіймає діагностику характеристик, які отримано на основі концептуалізації і операціоналізації для того, щоб отримати критерії типології. Третій етап визначено як виконавчу фазу, де на базі встановлених критеріїв можна зробити групування в типи. Останній етап включає перевірку отриманої типології.

Список використаних джерел:

1. Rzepiński T., *Konstruowanie typologii i klasyfikacji wielowymiarowych dla potrzeb diagnostyki medycznej*, Zagadnienia naukoznawstwa, 2016. 2(208).
2. Nawrot O., *Wprowadzenie do logiki dla prawników*, Warszawa: 2016, Wolters Kluwer
3. Pawłowski T., *Pojęcia i metody współczesnej humanistyki*, Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk: 1977, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
4. Каган, М. С., *Системное рассмотрение основных способов группировки*. Филос. и социол. Исследования, 1977, Вып. 17.
5. Кондаков Н. И., *Логический словарь*. Москва: 1975, Наука.
6. Nowak S., *Metodologia badań socjologicznych*, Warszawa: 2007, PWN.
7. Андреевкова В. Г., Толстой, *Типология и классификация в социологических исследованиях*. Москва: 1982, Наука.
8. Давидченко Т. С., *Формування понять: «тип», «типологія» в теорії та практиці журналістики, їх сутність та визначення*. Інформаційне суспільство, 2006, Вип. 4.
9. Москвитин А., *Типология в социальном познании: философско-методологический анализ*, Владивосток : 2001, Изд-во Дальневосточ.
10. Szewczak W., *Teoretyczne i metodologiczne podstawy budowy skal demokracji politycznej w politologii porównawczej*. Przegląd politologiczny 2010, 4.
11. Szewczak W., *Budowanie skali pomiarowej w politologii*. Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne 2012, vol. 36.

12. Alreck P. L., Seattle R.B., The Survey Research Handbook, Homewood. Il: 1985, Irwin.
13. Selltiz C., Wrightsman L. S., Cook S. W., Les Méthodes de Recherche en Sciences Sociales, Montréal: 1977, Les éditions H.R.W.

Філатов Б.А.

*кандидат юридичних наук,
член політичної ради політичної партії,
«Українське об'єднання патріотів», м. Дніпро*

**ПОЛІТИЧНИЙ ПАТРІОТИЗМ
У МІЖДИСЦИПЛІНАРНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ**

У сучасних політологічних дослідженнях відбуваються процеси міждисциплінарного синтезу та застосування нових методологій. Це викликано складністю процесів політичних трансформацій багатовекторного взаємовпливу зовнішньо та внутрішньополітичних подій. Однією із складних тенденцій розвитку сучасних демократій є деідеологізація політичного життя, втрата доктринальної спроможності «великими ідеологіями». Саме тому сучасні політичні сили шукають можливості, політичні сили шукають способів об'єднання своїх прибічників на широкій основі. В багатьох країнах світу, як у сталих демократіях, так і у перехідних, такою базою консолідації різних верств суспільства стає патріотизм. На сучасному етапі патріотизм не має чіткої ідеологічної концептуалізації, він виступає, скоріше, як певна реакція громадян на суспільнозначущі події. Класичні визначення патріотизму, викладені на основі культурницької і просвітницької традиції XIX століття не відповідають дійсності. В умовах інформаційної і комунікаційної революції патріотизм стає не лише сумою емоційно-чуттєвого сприйняття, але і маркером політичної ідентичності, яке визначає поведінку індивідів і груп. Тому політичний зміст поняття «патріотизму» на сучасному етапі потребує вивчення, не лише у ціннісному та доктринальному аспекті, але і у площині інституційних форм та реалізації політичних інтересів. На цій основі необхідною є оцінка міждисциплінарного дискурсу суспільних наук щодо смислового навантаження поняття «патріотизму» та його втілення у соціальній дійсності. Події у сучасній Україні також спонукають до більш уважного ставлення до політичних проявів патріотизму, оскільки Євромайдан та конфлікт на Сході України активізував діяльність різних політичних груп, які активно використовують це поняття у своїй політичній риторичі та організаційних діях. Боротьба за незалежність України та її європейський вибір потребує консолідації всіх державницьких сил на основі спільного бачення та визначення цілей і пріоритетів. Невирішеною раніше проблемою сучасних наукових досліджень є стан наукового осмислення патріотизму у сучасних соціальних і політичних науках.

Розробка політичного патріотизму у сучасних наукових дослідженнях спрямована на поєднання зумовленості патріотичних переконань національною